

ALOITE

16.10.2019

Aloite Lappeenrannan esteettömän rakentamisen ohjeen luomiseksi Jakelu:*Kirjaamo, Lappeenrannan kaupunki**Pasi Leimi, toimialajohtaja, elinvoima ja kaupunkikehitys, Lappeenrannan kaupunki**Maarit Pimiä, kaupunginarkkitehti, kaupunkisuunnittelu, elinvoima ja kaupunkikehitys**Päivi Salminen, rakennustarkastaja, rakennusvalvonta, elinvoima ja kaupunkikehitys*Tiedoksi*Olli Hirvonen, kaupungininsinööri, elinvoima ja kaupunkikehitys, Lappeenrannan kaupunki***Lappeenrannan kaupungin vammaisneuvoston esteettömyystyöryhmä tekee aloitteen**

Lappeenrannan esteettömän rakentamisen ohjeen luomiseksi kaupungin elinvoima ja kaupunkikehitys -toimialan kaupunkisuunnittelun ja rakennusvalvonnan toimesta yhteistyössä kaupungin vammaisneuvoston kanssa.

Lappeenrannan vammaisneuvoston esteettömyystyöryhmä esittää, että kaupungin elinvoima ja kaupunkikehitys -toimialan kaupunkisuunnittelun ja rakennusvalvonnan toimesta yhteistyössä kaupungin vammaisneuvoston kanssa tehdään Lappeenrannan esteettömän rakentamisen ohje, joka vastaa YK:n yleissopimuksen keskeisiä periaatteita.

Kaiken yhteiskunnan toiminnan tulee pohjautua syrjimättömyyden, yhdenvertaisuuden, esteettömyyden ja saavutettavuuden, osallisuuden ja itsemääräämisoikeuden periaatteille.

Esteettömän rakentamisen hyödyt

Ympäristöministeriön selvityksen mukaan esteettömyyden kustannukset ovat alhaisia verrattuna siitä saataviin hyötyihin. Kun esteettömyys on huomioitu suunnittelussa alusta asti yhtenä lähtökohtana ja toteutettu tehokkaasti, ei siitä aiheudu merkittäviä kustannuksia. Tavoitteena pitäisikin olla esteettömyyden toteuttaminen toimivien perusratkaisujen avulla.

Esteetön suunnittelu ei ole keneltäkään pois vaan edistää yhdenvertaisuutta. Se kertoo oikeanlaisesta asenteesta: siitä, että tilat halutaan tehdä saavutettaviksi kaikille ihmisille. Esteettömyys kuuluu kaikille, ikääntyneille, lapsiperheille, ei pelkästään vammaisille.

Tavoite tämän aloitteen kautta

Lappeenrannassa kaikessa rakentamisessa suunnitellaan, kunnossapidetään ja rakennetaan esteetöntä ja laadukasta ympäristöä. Esteettömyys huomioidaan kaupunkisuunnittelussa, uusissa julkisissa rakennuksissa, perusparannushakkeissa ja yleisissä tiloissa. Esteettömyys olisi myös osa normaalia suunnittelutyötä tie-, katu-, viherrakentamisessa sekä talohankkeissa.

Rakennushankkeiden pääsuunnittelijat vastaavat siitä, että suunnitelmat täyttävät maankäyttö- ja rakennuslain ja rakennusmääräysten esteettömyysasetuksen vaatimukset. Ja kannustetaan enempään kuin pelkkä vähimmäisstandardi.

Vammaisneuvosto

Valtioneuvoston asetus rakennuksen esteettömyydestä: <https://bit.ly/2Bcg8Ye>

Ympäristöministeriön ohje esteettömästä rakentamisesta: <https://bit.ly/2MFXGN2>

Esimerkkinä Espoon kaupungin esteettömän rakentamisen ohje: <https://bit.ly/2qaMFvs>

Lappeenrannan vammaisneuvoston esteettömyystyöryhmä pyytää kirjallista vastausta esitettyyn aloitteeseen. Kiitos.

Terveisin

Jeppe Loukiainen

puheenjohtaja

Lappeenrannan kaupungin vammaisneuvoston esteettömyystyöryhmä

YLEISSOPIMUS VAMMAISTEN HENKILÖIDEN OIKEUKSISTA / Finlex

https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/2016/20160027/20160027_2

9 artikla

Esteettömyys ja saavutettavuus

1. Jotta vammaiset henkilöt voisivat elää itsenäisesti ja osallistua täysimääräisesti kaikilla elämänalueilla, **sopimuspuolet toteuttavat asianmukaiset toimet varmistaakseen vammaisille henkilöille muiden kanssa yhdenvertaisen pääsyn fyysiseen ympäristöön**, kuljetukseen, tiedottamiseen ja viestintään, muun muassa tieto- ja viestintäteknologiaan ja -järjestelmiin, sekä muihin yleisölle avoimiin tai tarjottaviin järjestelyihin ja palveluihin sekä kaupunki- että maaseutualueilla. Näitä toimia, joihin sisältyy saavutettavuuden esteiden tunnistaminen ja poistaminen, sovelletaan muun muassa:

- a) **rakennuksiin, teihin, kuljetukseen sekä muihin sisä- ja ulkotiloihin, koulut, asunnot, terveydenhuoltoyksiköt ja työpaikat mukaan lukien;**
  - b) tiedottamiseen, viestintään ja muihin palveluihin, sähköiset palvelut ja pelastuspalvelut mukaan lukien.
2. Sopimuspuolet toteuttavat asianmukaiset toimet, joilla:
- a) **kehitetään ja saatetaan voimaan yleisölle avoimien tai tarjottavien tilojen ja palvelujen saavutettavuutta koskevia vähimmäisstandardeja ja -ohjeita ja valvotaan niiden täytäntöönpanoa;**
  - b) **varmistetaan, että yksityiset tahot, jotka tarjoavat yleisölle avoimia tai tarjottavia tiloja ja palveluja, ottavat huomioon kaikki esteettömyyden ja saavutettavuuden osatekijät vammaisten henkilöiden kannalta;**
  - c) annetaan sidosryhmille koulutusta vammaisten henkilöiden kohtaamista esteettömyys- ja saavutettavuuskysymyksistä;
  - d) **tuotetaan yleisölle avoimien rakennusten ja muiden tilojen opastetekstit pistekirjoituksella sekä helposti luettavassa ja ymmärrettävässä muodossa;**
  - e) järjestetään avustajia ja muuta apua, mukaan lukien oppaat, lukijat ja koulutetut viittomakielen tulkit, helpottamaan yleisölle avoimien rakennusten ja muiden tilojen esteettömyyttä;
  - f) edistetään muita asianmukaisia vammaisten henkilöiden avustamisen ja tukemisen muotoja tarkoituksena varmistaa heille tiedon saavutettavuus;

g) edistetään uusien tieto- ja viestintäteknologioiden ja -järjestelmien, myös internetin, saavutettavuutta vammaisille henkilöille;

h) edistetään saavutettavien tieto- ja viestintäteknologioiden ja -järjestelmien suunnittelua, kehittämistä, tuotantoa ja jakelua varhaisessa vaiheessa siten, että näistä teknologioista ja järjestelmistä tulee saavutettavia mahdollisimman alhaisin kustannuksin.

30 artikla

Osallistuminen kulttuurielämään, virkistys- ja vapaa-ajantoimintaan ja urheiluun

1. Sopimuspuolet tunnustavat vammaisten henkilöiden oikeuden osallistua yhdenvertaisesti muiden kanssa kulttuurielämään ja toteuttavat kaikki asianmukaiset toimet varmistaakseen, että vammaiset henkilöt:

a) saavat käyttöönsä kulttuuriaineistoa saavutettavassa muodossa;

b) voivat seurata televisio-ohjelmia, elokuvia, teatteria ja muuta kulttuuritoimintaa saavutettavassa muodossa;

c) **pääsevät paikkoihin, joissa tarjotaan kulttuuriesityksiä tai -palveluja, kuten teattereihin, museoihin, elokuvateattereihin, kirjastoihin ja matkailupalveluihin, ja pääsevät mahdollisuuksien mukaan kansallisen kulttuurin kannalta merkittäviin monumentteihin ja kohteisiin.**

2. Sopimuspuolet toteuttavat asianmukaiset toimet järjestääkseen vammaisille henkilöille mahdollisuuden kehittää ja käyttää luovia, taiteellisia ja älyllisiä kykyjään paitsi omaksi hyödykseen myös yhteiskunnan rikastamiseksi.

3. Sopimuspuolet toteuttavat kansainvälisen oikeuden mukaisesti kaikki asianmukaiset toimet varmistaakseen, että teollis- ja tekijänoikeuksia suojaava lainsäädäntö ei kohtuuttomasti tai syrjivästi estä kulttuuriaineiston saatavuutta vammaisille henkilöille.

4. Vammaisilla henkilöillä on yhdenvertaisesti muiden kanssa oikeus erityisen kulttuuri- ja kieli-identiteettinsä, kuten viittomakielten ja kuurojen kulttuurin, tunnustamiseen ja tukeen.

5. Jotta vammaiset henkilöt voisivat osallistua yhdenvertaisesti muiden kanssa virkistys-, vapaa-ajan- ja urheilutoimintaan, sopimuspuolet toteuttavat asianmukaiset toimet, joilla:

a) kannustetaan ja edistetään vammaisten henkilöiden mahdollisimman laajaa osallistumista kaikille suunnattuun urheilutoimintaan kaikilla tasoilla;

b) varmistetaan, että vammaisilla henkilöillä on mahdollisuus järjestää ja kehittää vammaisille erityistä urheilu- ja virkistystoimintaa sekä osallistua siihen, ja tätä varten kannustetaan asianmukaisten voimavarojen, ohjauksen ja koulutuksen järjestämistä vammaisille henkilöille yhdenvertaisesti muiden kanssa;

c) varmistetaan, että vammaiset henkilöt pääsevät urheilu-, virkistys- ja matkailupaikkoihin;

d) varmistetaan, että vammaiset lapset voivat yhdenvertaisesti muiden lasten kanssa osallistua leikki-, virkistys-, vapaa-ajan- ja urheilutoimintaan, mukaan lukien koulujärjestelmässä tarjottava toiminta;

e) varmistetaan, että vammaiset henkilöt saavat palveluja virkistys-, matkailu-, vapaa-ajan- ja urheilutoimintojen järjestäjiltä.